

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Ταχ. Δ/ση: Α. Παπανδρέου 37
Τ.Κ. – Πόλη: 15180 - Μαρούσι
Ιστοσελίδα: www.minedu.gov.gr
E-mail: press@minedu.gov.gr

Ομιλία της υπουργού Παιδείας, Διά Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, Άννας Διαμαντοπούλου, στη Συνεδρίαση του Εθνικού Συμβουλίου Παιδείας (ΕΣΥΠ)

Θα ήθελα να ευχαριστήσω όλους για τη συμμετοχή σας. Να ευχηθώ τόσο στον Πρόεδρο του ΕΣΥΠ όσο και στους τρεις Προέδρους των άλλων οργάνων, επιτυχία και κουράγιο σε μια δύσκολη δουλειά, η οποία, όμως, είναι υψίστης σημασίας για τη χώρα, για την Παιδεία. Θέλω, επίσης, να ευχαριστήσω και τους πρώην Προέδρους που είχαν την καλοσύνη να συμμετάσχουν, γιατί θεωρώ ότι αυτή η συνεδρίαση -για αυτό και γράψαμε «6^η Συνεδρίαση του Εθνικού Συμβουλίου»- είναι η συνέχεια ενός θεσμού, ο οποίος έγινε μεν πριν από αρκετά χρόνια στη χώρα μας, αλλά ήταν νέος ως προς τη φιλοσοφία και τη νοοτροπία του και ήθελε πραγματικά αρκετό χρόνο για να ωριμάσει και για να αρχίσει να αποδίδει.

Αυτή η συνέχεια είναι πολύ σημαντική, τίποτα δε χτίζεται από το μηδέν, σε κανέναν τομέα, πόσω μάλλον στην Παιδεία. Εκ μέρους, λοιπόν, της Αναπληρώτριας Υπουργού, των δύο Υφυπουργών, της πολιτικής ηγεσίας του Υπουργείου, θα ήθελα να σας ευχαριστήσω και να ξέρετε ότι πιστεύουμε πολύ στη δουλειά του Συμβουλίου.

Κατά τη διάρκεια των Χριστουγέννων, διάβασα ένα πολύ ενδιαφέρον βιβλίο του γνωστού Παιδαγωγού, Αλέξη Δημαρά: «Από το κοντύλι στον υπολογιστή». Είναι μια πολύ ενδιαφέρουσα ιστορική αναδρομή στις μεταρρυθμίσεις από το 1830 μέχρι το 2000 στο χώρο της Παιδείας. Με αναφορές από εφημερίδες, με φωτογραφίες, με ανακοινώσεις Ομοσπονδιών Διδασκαλικών -που έχουν ιδιαίτερα μεγάλη ιστορική σημασία- μέχρι και πρακτικά Βουλής.

Ποιο είναι το ενδιαφέρον συμπέρασμα: Ότι από το 1830 μέχρι σήμερα, δεν υπάρχει ούτε μία περίπτωση εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης στην ιστορία της χώρας, που να σχεδιάστηκε, να συζητήθηκε, να ψηφίστηκε από τη Βουλή και παράλληλα να εφαρμοσθηκε.

Υπάρχει μια τρομακτική ασυνέχεια. Με μεγάλες συγκρούσεις κατακτήθηκαν νομοθετικά ζητήματα, τα οποία άλλαξαν την επόμενη ημέρα. Υπάρχει ένα συνεχές «ράβε-ξήλωνε» για πάρα πολλές δεκαετίες, που σίγουρα έχει λειτουργήσει αρνητικά στο χώρο των αλλαγών του εκπαιδευτικού συστήματος.

Φυσικά υπήρξε πρόοδος. Υπήρξε εξέλιξη και με ποιοτικούς και με ποσοτικούς δείκτες στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα.

Δε χωράει όμως και καμία αμφιβολία, ότι το εκπαιδευτικό σύστημα σε όλες τις βαθμίδες και σε όλες τις μορφές του έχει ενσωματώσει μεγάλες παθογένειες της ελληνικής διοίκησης αλλά και της ελληνικής κοινωνίας.

Νομίζω, ότι είναι σημαντικό να ξεκινήσουμε με ορισμένες παραδοχές που αποτυπώνονται και στην εμπειρία όλων των πρώην Υπουργών Παιδείας, αλλά και παιδαγωγών οι οποίοι έχουν γράψει επανειλημμένα για τις μεταρρυθμίσεις στην εκπαίδευση.

Η πρώτη παραδοχή είναι ότι ιδιαίτερα στο χώρο της Παιδείας, δεν υπάρχει «fast track» πολιτική. Δεν υπάρχουν γρήγορες πολιτικές, οι οποίες μπορούν να εφαρμοστούν αμέσως και να έχουν αποτελέσματα.

Η δεύτερη παραδοχή είναι ότι κάθε αλλαγή στην Παιδεία έχει βαθμιαία αποτελέσματα, που μπορούν να επηρεάσουν καταλυτικά το μέλλον τουλάχιστον μιας γενιάς. Όλα, όμως, πρέπει να γίνονται προσεκτικά και με μελέτη σε βάθος.

Η τρίτη παραδοχή είναι ότι **ο πρωταγωνιστής στην υλοποίηση των πολιτικών στο εκπαιδευτικό σύστημα είναι ο εκπαιδευτικός, αλλά το κέντρο του εκπαιδευτικού συστήματος, είναι ο μαθητής, ο φοιτητής, ο σπουδαστής.**

Εάν, λοιπόν, συμφωνήσουμε σε αυτές τις εξαιρετικά θεμελιώδεις και αυτονόητες παραδοχές, μπορούμε να θέσουμε στο τραπέζι των συζητήσεων τις βασικές μας επιλογές για τις αλλαγές στο εκπαιδευτικό σύστημα.

Το εκπαιδευτικό σύστημα υπηρετεί, βεβαίως, συνολικότερα την Παιδεία. Υπάρχουν τρία πεδία που ο καταλυτικός του ρόλος είναι αναντικατάστατος:

Το πρώτο είναι οι αξίες και οι αρχές μιας κοινωνίας. Πώς οι αξίες ενός λαού που συνοδεύεται από την ιστορία του, τον πολιτισμό του, τα βιώματά του, οι πανανθρώπινες αξίες της αλληλεγγύης, των δικαιωμάτων και του σεβασμού, αποτυπώνονται μέσα στο ίδιο το εκπαιδευτικό σύστημα. Πώς το ίδιο το σύστημα τις εδραιώνει, τις κάνει ισχυρές και πώς διαπνέουν το σύνολο των δραστηριοτήτων του.

Το δεύτερο βασικό πεδίο, που είναι καταλύτης στο εκπαιδευτικό σύστημα, είναι η κοινωνική ισορροπία, δικαιοσύνη και αλληλεγγύη. Η συνοχή της κοινωνίας.

Το τρίτο σημαντικό πεδίο είναι ο χώρος της ανάπτυξης. Δεν υπάρχει καμία πλούσια και ανεπτυγμένη χώρα στον κόσμο που να μην έχει ένα ισχυρό εκπαιδευτικό σύστημα και αντίστοιχα δεν υπάρχει κανένα ισχυρό εκπαιδευτικό σύστημα σε φτωχή ή υπανάπτυκτη χώρα. Το εκπαιδευτικό σύστημα, για να παίξει το ρόλο που όλοι θα θέλαμε στα τρία σημαντικά πεδία που ανέφερα, πρέπει να είναι ένα σύστημα Δημόσιο. Για αυτό και η πρώτη και βασική επιλογή είναι Δημόσια και Δωρεάν Παιδεία, υψηλής ποιότητας για όλους. Δηλαδή, να μην γίνονται εξαιρέσεις που έχουν να κάνουν με το φύλο, τη φυλή, την εθνικότητα, την αναπηρία ή με ιδιαίτερα στοιχεία που αφορούν ομάδες και άτομα.

Δημόσια, Δωρεάν Παιδεία υψηλής ποιότητας για όλους. Σε αυτό το όραμα πολύ δύσκολα θα μπορούσε κάποιος να διαφωνήσει. Οι αλλαγές, οι επιλογές, οι αποφάσεις, οι καθημερινές πολιτικές και τα μέτρα που παίρνουμε, συντελούνται σε ένα διαφορετικό περιβάλλον, που διαμορφώνεται από τα χαρακτηριστικά της κάθε εποχής.

Σήμερα, η συζήτηση που κάνουμε για την Παιδεία, γίνεται σε μια ιδιαίτερα δύσκολη για την πατρίδα μας περίοδο.

Σε μια περίοδο οικονομικής, πολιτικής, κοινωνικής κρίσης και κρίσης αξιών, θα πρέπει η **Παιδεία, το εκπαιδευτικό μας σύστημα να γίνει ο φάρος όλων των αλλαγών.** Είναι δυνατόν να συμβεί αυτό;

Είναι μία εποχή συλλογικής κατάθλιψης. Υπάρχει αμφιβολία για τη δυνατότητα της επιτυχίας. Αυτή είναι η πραγματικότητα και δεν γίνεται να την ωραιοποιούμε. Μπορούμε μέσα σε αυτή την πραγματικότητα να προχωρήσουμε στις αλλαγές που χρειάζεται ο τόπος στην Παιδεία και μάλιστα αμέσως;

Η απάντηση έρχεται από την ιστορία μας, βεβαίως και μπορούμε: Οι μεγαλύτερες αλλαγές στη χώρα έγιναν τις πιο δύσκολες περιόδους και οι εκπαιδευτικοί έχουν δώσει ιστορικά δείγματα πρωτοπορίας σε όλες αυτές τις δύσκολες περιόδους.

Θα έλεγα λοιπόν ότι, όπως ανακοίνωσε και στην ομιλία του ο Πρωθυπουργός, το εθνικό σχέδιο μιας άλλης Ελλάδας, όπου μπροστά είναι οι αρχές, οι αξίες και το συλλογικό όραμα, δεν εξαρτάται απλώς από την εφαρμογή του μνημονίου.

Το εθνικό σχέδιο δεν μπορεί παρά να έχει ως κεντρική ιδέα την Παιδεία. Δεν υπάρχει εθνικό σχέδιο χωρίς αλλαγές στην Παιδεία. Δεν θα έχουν αποτέλεσμα οι τόσες και δύσκολες πολιτικές του μνημονίου, εάν δεν αλλάξουμε τον πυρήνα της οικονομίας και της κοινωνίας που είναι το εκπαιδευτικό μας σύστημα.

Σε αυτή τη μεγάλη προσπάθεια, της οποίας κεντρική ιδέα είναι: **«αλλάζουμε Παιδεία για να αλλάξουμε την Ελλάδα»**, θα έλεγα ότι εγώ ως Υπουργός, αλλά νομίζω ο καθένας από μας, θα πρέπει να αποφύγουμε κάποια εύκολα πολιτικά στεγανά και τσιτάτα.

Επειδή, όλο αυτό το διάστημα μου δόθηκε η ευκαιρία να μελετήσω πολύ νομοθεσίες, μεταρρυθμίσεις, δηλώσεις, ομιλίες, πρακτικά της Βουλής από τις αρχές του προηγούμενου αιώνα μέχρι σήμερα, θα έλεγα με σχετική σιγουριά ότι δεν υπάρχουν ιδέες οι οποίες δεν έχουν τεθεί στο τραπέζι, δεν υπάρχουν καλές προθέσεις οι οποίες δεν έχουν διατυπωθεί, ίσως δεν υπάρχουν και νομοθετικές πρωτοβουλίες οι οποίες δεν έχουν επιχειρηθεί, που αφορούν θέματα τα οποία συζητούμε σήμερα.

Στο βιβλίο που προανέφερα διάβασα δηλώσεις Υπουργού του 1928, που θα μπορούσαν να γίνουν και σήμερα με τον ίδιο τρόπο. Υπάρχουν πρακτικά της Βουλής που στέκονται σε ζητήματα της Παιδείας και τα συζητάμε και σήμερα με τον ίδιο τρόπο.

Το θέμα είναι από αυτή την αδιάκοπη και αέναη συζήτηση να χτίσουμε πάνω σε ό,τι έχει γίνει κι έχουν γίνει πολλά. Να χτίσουμε πάνω σε όλα αυτά που έχουν καταθέσει φωτισμένοι άνθρωποι, ισχυρές δυνάμεις της χώρας, να ενώσουμε όλες αυτές τις δυνάμεις και να προσπαθήσουμε με

συγκεκριμένους και σαφείς στόχους να προχωρήσουμε γρήγορα για κάτι που ξέρουμε ότι θα έχει αργά αποτελέσματα.

Από ποιο σημείο ξεκινάμε; Σε όλες τις βαθμίδες και σε όλους τους τομείς αναλύθηκαν οργανωμένα και σοβαρά όλες οι μελέτες, οι συζητήσεις και οι προτάσεις.

Συγκεντρώσαμε την εμπειρία και τα μοντέλα των πλέον επιτυχημένων χωρών, δηλαδή των χωρών εκείνων που οι δείκτες τους σε διεθνές επίπεδο δείχνουν εξαιρετικές επιδόσεις των εκπαιδευτικών τους συστημάτων. Προσπαθήσαμε να αξιοποιήσουμε όλες τις σημαντικές δυνάμεις του ελληνισμού, ώστε να μπορέσουμε να φέρουμε από το εξωτερικό ιδέες και δυνάμεις.

Έχουμε την πολύ καλή δουλειά από το προηγούμενο Συμβούλιο Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης υπό την Προεδρία του κ. Μπαμπινιώτη, στο οποίο και εμείς τότε ως αντιπολίτευση συμμετείχαμε.

Έχουμε καταγράψει όλες τις προτάσεις που συζητήθηκαν. Η τότε αντιπολίτευση -και το αναφέρω αυτό γιατί θεωρώ ότι υπάρχει αυτή η συνέχεια- είχε καταθέσει σε όλα τα ζητήματα τις προτάσεις της.

Ένας τέτοιος διάλογος δεν κρίνεται από την απουσία, κρίνεται από τη συμμετοχή και η συμμετοχή δεν κρίνεται από τις γενικότητες ή από τη μαχητικότητα, κρίνεται από τις προτάσεις. Γιατί η κατάθεση πρότασης σημαίνει πολλή δουλειά, ιδέες και τόλμη να λέει κανείς τις ιδέες του.

Έγινε επεξεργασία και χρήση ενός ενδιαφέροντος, σημαντικού και συλλογικού ντοκουμέντου.

Πρέπει να ομολογήσουμε -και αυτό το είχαμε συζητήσει εδώ και πολύ καιρό, όταν συμμετείχα κι εγώ στο ΕΣΥΠ, με άλλη ιδιότητα- ότι είναι περίεργο στην Ελλάδα το πόσο λίγο έχει μελετηθεί το εκπαιδευτικό μας σύστημα, ιδιαίτερα στην Ανώτατη Εκπαίδευση και κυρίως στην Τεχνολογική Εκπαίδευση. Για τα ΤΕΙ δεν υπάρχει ούτε μία μελέτη με συγκριτικά στοιχεία είτε ακαδημαϊκών χαρακτηριστικών, είτε θεμάτων της αγοράς εργασίας για το που βρίσκεται η κατάσταση σήμερα.

Μελετήσαμε τις εξελίξεις και τις αλλαγές που υπήρχαν στην Ανώτατη Εκπαίδευση με τους νόμους των τελευταίων χρόνων, όπου πολλές από αυτές τις αλλαγές συναντούσαν τις απαιτήσεις των καιρών. Αλλαγές οι οποίες αφορούσαν στις δεσμεύσεις μας για συμμετοχή στον ενιαίο ευρωπαϊκό χάρτη. Βεβαίως θα χτίσουμε πάνω σε όλα αυτά.

Στόχος μας, αφού συγκεντρώθηκε αυτό το υλικό, ήταν να διαμορφωθεί ένας ενιαίος χάρτης για την Παιδεία, όπου οι αλλαγές δεν αφορούν τμηματικά στον κάθε χώρο και στην κάθε βαθμίδα, αλλά στο σύνολο των αλλαγών.

Οι αλλαγές αυτές έχουν μια εσωτερική κλωστή που τις συνδέει, από το νηπιαγωγείο και την πρώτη δημοτικού, το γυμνάσιο, το λύκειο, το χώρο της μεταλυκειακής εκπαίδευσης, τα Πανεπιστήμια και τα ΤΕΙ, τα μεταπτυχιακά, τις διδακτορικές σπουδές, μέχρι τα επαγγελματικά προσόντα. Όλα έχουν μία συνέχεια μεταξύ τους.

Αυτή η οριζόντια κλωστή που συνδέει όλες τις βαθμίδες και όλους τους χώρους, έχει συγκεκριμένες κομβικές έννοιες. Αυτές είναι τα ζητήματα αξιών που πρέπει να διέπουν το εκπαιδευτικό σύστημα όπως: πώς ορίζουμε και πώς θέλουμε τον πολίτη, ποιές αξίες, ποιά προσόντα, ποιές γνώσεις, ποιές δεξιότητες πρέπει να έχει.

Το πώς επιτυγχάνουμε την αξιοκρατία οριζόντια στο εκπαιδευτικό μας σύστημα είναι ίσως ένα από τα μεγαλύτερα ζητήματα.

Τα χαρακτηριστικά του να αλλάξουμε και να προχωρήσουμε στο **να μάθω πώς να μαθαίνω** σε όλες τις βαθμίδες, σαν μια διαρκή δυνατότητα του παιδιού, του νέου, του πολίτη να εντάσσεται στην κοινωνία. Την ανάγκη να καινοτομεί, να δημιουργεί, να φύγει από τα χαρακτηριστικά της στεγνής μάθησης και της αποστήθισης. Να γίνει πολίτης ο οποίος καινοτομεί, δημιουργεί και παράγει γνώση κάθε στιγμή της ζωής του.

Ζητήματα που έχουν να κάνουν με την αγάπη προς το σχολείο και όχι το σημερινό αίσθημα που έχουν τα παιδιά σε όλες τις βαθμίδες, που βαριούνται ή δεν αγαπούν το σχολείο τους.

Πάνω από 20 χρόνια τώρα γίνονται σημαντικές προσπάθειες για να ενταχθεί ο χώρος της πληροφορικής και των τεχνολογιών στο εκπαιδευτικό σύστημα. Έχουμε και θετικές προσεγγίσεις με επιτυχή αποτελέσματα και αρνητικές με μη επιτυχή αποτελέσματα. Είναι, όμως, πια η στιγμή που πρέπει να έχουμε συγκροτημένη πολιτική για το «Ψηφιακό Σχολείο», που η τεχνολογία και η πληροφορική χρησιμοποιούνται και ως εργαλείο και ως μέσο, οριζόντια σε όλες τις βαθμίδες, καθώς αυτό αλλάζει συνολικά τον τρόπο λειτουργίας του σχολείου.

Είναι η σύνδεση επίσης όλων των βαθμίδων με τις δυνάμεις της κοινωνίας. Ανοιχτό σχολείο, ανοιχτό Πανεπιστήμιο και Τεχνολογικό Ίδρυμα. Σύνδεση με τους γονείς, σύνδεση με τις

κοινωνικές δυνάμεις, σύνδεση με την Αυτοδιοίκηση. Κεντρικό στοιχείο κάθε επιπέδου μάθησης είναι η ποιότητα σπουδών, η οποία πρέπει να αποτιμάται και να πιστοποιείται.

Σήμερα, παρουσιάζουμε το σύνολο των πολιτικών μας, οι οποίες είναι σε εξέλιξη. Το επόμενο διάστημα που θα διαμορφωθεί το τελικό κείμενο πολιτικής και θα ληφθούν οι αποφάσεις το ΕΣΥΠ θα παίξει καταλυτικό ρόλο.

Επομένως, εσείς θα ορίσετε τον τρόπο με τον οποίο θα δουλέψετε και την ατζέντα. Όλα αυτά τα επιμέρους κεφάλαια θα πρέπει να συζητηθούν και να αναλυθούν, ώστε να έχουμε την κατάθεση των αναγκαίων προτάσεων.

Ξεκινάω από το θέμα του Υπουργείου. Είμαστε σε τελική φάση συζητήσεων για την πλήρη αναδιοργάνωση του Υπουργείου. Να σας πω ότι το Υπουργείο Παιδείας, όπως και πολλά άλλα, έχει πάνω από 50 Διευθύνσεις. Αλλάζει η συνολική διοικητική δομή του Υπουργείου Παιδείας και όλοι οι περί το Υπουργείο φορείς -υπήρχαν 7 διαφορετικοί φορείς- γίνονται 2, όχι για να εξυπηρετηθεί απλά η λογική συγχωνεύσεων Οργανισμών, αφού το θέμα δεν είναι ούτε λογιστικό, ούτε απλώς οικονομικό.

Οι συγχωνεύσεις και οι συνενώσεις των Οργανισμών, εξυπηρετούν την ανάγκη ενός νέου τρόπου λειτουργίας του Υπουργείου Παιδείας, το οποίο πρέπει να γίνει ένα επιτελικό Υπουργείο. Δεν μπορεί να συνεχίσει να υλοποιεί με αυτόν τον τρόπο πολιτικές και να ασχολείται με εκτελεστικές δράσεις που αφορούν π.χ. σε ένα μεμονωμένο σχολείο σε μια περιοχή της χώρας ή σε ένα Τεχνολογικό Ίδρυμα.

Γίνονται δύο επιτελικοί φορείς. Ο ένας υποστηρίζει το Υπουργείο σε θέματα παιδαγωγικά και ο άλλος σε θέματα που έχουν σχέση με την τεχνολογία και το εκδοτικό έργο του Υπουργείου. Ανακοινώσαμε, επίσης, το θεσμό των Πειραματικών Σχολείων, ο οποίος δίνει τη δυνατότητα σε όλες τις νέες ιδέες, τα νέα προγράμματα, τις νέες απόψεις να δοκιμαστούν παιδαγωγικά, ενώ ταυτόχρονα προάγεται η αριστεία.

Ενότητες

Η πρώτη και μεγάλη ενότητα είναι το Νέο Σχολείο. Είναι τα προγράμματα σπουδών.

Λειτουργούν ήδη ομάδες εργασίας για όλα τα επιμέρους θέματα. Οι ομάδες αυτές έχουν νέο προσανατολισμό. Πάμε, πια, σε εκπαίδευση με στόχους. Δηλαδή, τίθενται στόχοι σε κάθε τάξη. Ο δάσκαλος έχει πια την ελευθερία να μπορεί να διδάξει και να επιτύχει αυτούς τους στόχους, χωρίς την απόλυτη ομοιομορφία που είχαμε μέχρι σήμερα μέσα σε έναν κεντρικό εθνικό κορμό. Το θέμα της αξιολόγησης. Φέτος έχουμε την πρώτη φάση της αυτοαξιολόγησης, η οποία γίνεται σε 600 σχολεία. Είναι πολύ σημαντικό να συζητηθούν τα μέχρι τώρα συμπεράσματα για να δούμε πώς αυτό θα γίνει καθολικά.

Το θέμα της επιμόρφωσης, ένα τεράστιο πρόγραμμα που πρέπει να συζητηθεί.

Το Ψηφιακό Σχολείο, δηλαδή οι υποδομές, το περιεχόμενο, η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών, τρεις βασικές ενότητες και όλες οι νέες δράσεις, οι οποίες νομίζω ότι είναι πολύ σημαντικό να παρουσιαστούν.

Το Νέο Λύκειο. Αλλάζει η λογική της λειτουργίας του Λυκείου με συνδυασμό και της γενικής εκπαίδευσης, αλλά και της αύξουσας ειδίκευσης όσο πάμε από την Α' στη Β' και από τη Β' στην Γ', με νέες προσεγγίσεις, όπου τα σχέδια, τα προγράμματα, οι εργασίες γίνονται κεντρικό στοιχείο του τρόπου λειτουργίας του μαθητή. Είμαστε στη φάση όπου θα γίνει μια συζήτηση πρώτα στο ΕΣΥΠ και μετά θα πάμε σε δημόσια διαβούλευση και ανακοίνωση.

Τα ζητήματα του απόδημου Ελληνισμού, το σχεδιασμού και την ευθύνη του οποίου έχει η κυρία Γεννηματά.

Η Ειδική Αγωγή, όπου έχουμε ξεκινήσει μια σειρά από δράσεις και η κυρία Χριστοφιλοπούλου έχει την ευθύνη. Φέτος ήταν η πρώτη χρονιά που είχαμε σε όλα τα σχολεία από τον Σεπτέμβριο - και έχουμε τα στοιχεία- το μεγαλύτερο αριθμό δασκάλων και ειδικών παιδαγωγών σε θέματα Ειδικής Αγωγής.

Το θέμα του επαγγελματικού προσανατολισμού. Έχει γίνει η επεξεργασία για πλήρη αλλαγή στο θέμα του επαγγελματικού προσανατολισμού και ένταξή του σε όλες τις ηλικιακές ομάδες εφ' όρου ζωής. Ήδη το Κέντρο Επαγγελματικού Προσανατολισμού έχει έτοιμο ένα σχέδιο, το πρέπει να συνδυαστεί με τα προγράμματα σπουδών και με το Λύκειο.

Ο χώρος της Μεταλυκειακής Εκπαίδευσης. Ο χώρος της Μεταλυκειακής Εκπαίδευσης για πολλά χρόνια υποτιμήθηκε. Να πούμε ότι ένα παιδί που τελειώνει το Γενικό Λύκειο ή το Τεχνικό Λύκειο αυτομάτως έχει ως μόνη επιλογή το Πανεπιστήμιο ή το Τεχνολογικό Ίδρυμα, ενώ έχουμε την ανάγκη ενός ενδιάμεσου χώρου μετά το Γυμνάσιο και μετά το Λύκειο. Ο επανασχεδιασμός της Τεχνικής Εκπαίδευσης συνολικά είναι από τα πιο σημαντικά ζητήματα.

Εδώ έχει κατατεθεί το αντίστοιχο σχέδιο διαβούλευσης, έχουμε πλούσιες προτάσεις στη συζήτηση -περισσότερες από 400 προτάσεις- στα ζητήματα που θέτει η διαβούλευση και όσο περνά ο χρόνος γίνεται εμφανές ότι υπάρχει στον πανεπιστημιακό κόσμο η θέληση και η γνώση για ενδιαφέρουσες προσεγγίσεις.

Το θέμα των επαγγελματικών δικαιωμάτων. Να θυμίσω ότι ο Υφυπουργός, κύριος Πανάρετος, προώθησε 28 Προεδρικά Διατάγματα ύστερα από περίπου 30 χρόνια που γίνεται η συζήτηση για το θέμα των επαγγελματικών δικαιωμάτων. Αυτό συνδυάζεται και με το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων, το οποίο και νομοθετήθηκε.

Το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων είναι το μεγάλο στοίχημα που θα πρέπει μέχρι το 2012 να έχει κερδηθεί, γιατί αυτό θα συνδέσει σε όλα τα επίπεδα τις σπουδές με τα πραγματικά επαγγελματικά δικαιώματα και την αγορά εργασίας. Σήμερα στα επαγγελματικά δικαιώματα υπάρχει μια πραγματικότητα εξαιρετικά δύσκολη, όπως όλοι γνωρίζουμε, η οποία δημιουργεί πάρα πολλά προβλήματα.

Ο μεγάλος χώρος της Διά Βίου Μάθησης. Υπήρξε μια νομοθετική αλλαγή, στην οποία ελήφθησαν υπόψη οι προηγούμενοι νόμοι της δεκαετίας του '90 και της πρώτης του 2000. Η Διά Βίου Μάθηση είναι πια το μεγάλο στοίχημα σε κάθε οικονομία και σε κάθε σύστημα και αγγίζει όλες τις ηλικίες και όλες τις επιμέρους επαγγελματικές και κοινωνικές ομάδες.

Το πρώτο Εθνικό Συμβούλιο για τη Διά Βίου Μάθηση ξεκίνησε τον Ιανουάριο από την κυρία Γεννηματά, που έχει την ευθύνη.

Ακόμη δύο μεγάλες ενότητες. Η μία είναι η στρατηγική για την ελληνική γλώσσα, η οποία ανακοινώθηκε πέρυσι την άνοιξη. Θεωρώ καλή σύμπτωση ότι ο Πρόεδρος του Συμβουλίου Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης είναι και ο Πρόεδρος του Κέντρου Ελληνικής Γλώσσας και έχει την ευθύνη της υλοποίησης της στρατηγικής για την ελληνική γλώσσα, μέσα από μια σειρά δράσεων.

Η άλλη ενότητα αφορά στη νέα στρατηγική για τις βιβλιοθήκες και τα αρχεία του Κράτους. Τα Γενικά Αρχεία του Κράτους και οι βιβλιοθήκες είναι ο τεράστιος πλούτος αυτής της χώρας, είναι η ιστορία, ο πολιτισμός.

Ο ψηφιακός χώρος δίνει τη δυνατότητα να «ανοίξουμε» τα αρχεία μας στον κόσμο, να δημιουργήσουμε μια νέα γνωσιακή περιουσία μέσα από τις βιβλιοθήκες - ακαδημαϊκές, δημοτικές, σχολικές - τον εθνικό σχεδιασμό και συντονισμό τους. Την επόμενη εβδομάδα θα γίνει η πρώτη εθνική συνδιάσκεψη, όπου θα καθοριστούν οι βασικές αρχές σχετικά με τις βιβλιοθήκες και τα αρχεία.

Δεν χωράει αμφιβολία ότι παρέλειψα πολλά ζητήματα. Όπως ξέρετε στο Υπουργείο Παιδείας η ατζέντα των θεμάτων δεν έχει αρχή και τέλος. Μίλησα με τίτλους και επικεφαλίδες, ώστε να διαμορφωθεί με τον πλέον σωστό τρόπο η ατζέντα.

Δεν χωράει, επίσης, αμφιβολία ότι όλοι έχουμε τη διάθεση να συζητήσουμε, να συμμετέχουμε σε οποιαδήποτε χρονική στιγμή, με ένα τελικό στόχο: να μπορούμε να έχουμε συνθέσεις.

Γιατί σε αυτό το διάστημα που είμαστε στο Υπουργείο Παιδείας, όλη η πολιτική ηγεσία βρεθήκαμε σε απίστευτα δύσκολες στιγμές και καταστάσεις. Η οικονομική κρίση αγγίζει και το χώρο της Παιδείας. Έχει διαμορφωθεί σε όλους μια αντίληψη ότι αυτός ο χώρος της Παιδείας, αυτή τη συγκεκριμένη χρονική στιγμή, δεν πρέπει να περιορίζεται σε μια πολιτική, που την ασκεί ένας Υπουργός, ή που προτείνεται από ένα κόμμα.

Ή θα αποτελέσει εθνική αποστολή στην οποία θα συμμετέχουμε όλοι χωρίς δογματισμούς, ή αλλιώς δεν μπορεί να υπάρξει αποτέλεσμα. Σε αυτή την εθνική αποστολή, πρωταγωνιστές δεν μπορεί παρά να είναι οι εκπαιδευτικοί -που καλούνται να την υλοποιήσουν. Υπηρέτες της αλλά και εμπνευστές της, δεν μπορεί παρά να είναι οι πολιτικοί. Όλοι μας έχουμε τεράστιο εθνικό χρέος.

Καθένας από τη μεριά του, χωρίς υπερβολές, χωρίς ρητορείες, χωρίς θεατρινισμούς και κρινόμενος από το μέτρο της συμμετοχής του και όχι της απουσίας του, μπορεί να απαντήσει στα ζητούμενα και στις προκλήσεις της εποχής και των καιρών.